

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової та митної політики

Р І Ш Е Н Н Я

**Про заслуховування інформації Голови Державної митної служби
Нефьодова М.Є. про організацію роботи, проблемні питання діяльності
митних органів та перші результати роботи Державної митної служби.**

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні від 11 грудня 2019 року (протокол засідання № 19) заслухав інформацію Голови Державної митної служби Нефьодова М.Є. про організацію роботи та проблемні питання діяльності митних органів.

Перед початком заслуховування інформації, Голова Комітету Гетманцев Д.О. привітав народних депутатів-членів Комітету та всіх присутніх на засіданні Комітету зі створенням Нової митниці та побажав, щоб створення Нової митниці відбулось за сутністю, а не за формою, як це вже було неодноразово при реформуванні структури митної системи. І щоб суспільство, у т.ч. платники податків, посадові особи митних органів пишалися злагодженою і ефективною роботою Держмитслужби на користь нашої держави.

Голова Держмитслужби Нефьодов М.Є. доповів про основні результати роботи підрозділів ДФС, презентував «Дорожню карту Нової митниці» та ознайомив із основними п'ятьма напрямками реформи митної системи, по яким вже проведена чи ведеться організаційна робота по створенню та діяльності Держмитслужби. Зважаючи на якісні показники роботи митних органів, Нефьодов М.Є. висловив думку, що на поточний час митна система працює якісно і добре.

Щодо законопроектної роботи. Нефьодов М.Є. наголосив на важливості підтримки народними депутатами України у другому читанні проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи» (реєстр. № 2318-1) та законопроекту про криміналізацію відповідальності за незаконне переміщення підакцизних товарів через кордон. Прийняття зазначених законопроектів як Законів України сприяло б покращенню роботи митних органів, зокрема у боротьбі з контрабандою та незаконним переміщенням товарів через митний кордон України, та свідчило б ще про один крок у виконанні програми по гармонізації національного законодавства до найкращих європейських практик у відповідності до положень Угоди про асоціацію з ЄС.

Голова Держмитслужби також прозвітував про стан виконання Рішення Комітету від 30 жовтня поточного року, а також надав коментарі-відповіді на питання, які були порушені народними депутатами – членами у ході цього засідання Комітету.

Інформація Нефьодова М.Є про результати проведеної роботи по усуненню недоліків, які були висловлені народними депутатами – членами Комітету на засіданні Комітету 30 жовтня поточного року, викликала ряд запитань у народних депутатів – членів Комітету.

Н.д. Дубінський О.А., у контексті питань, які він порушував на минулому заслуховуванні Голови Держмитслужби, запитав у Нефьодова М.Є. – чи були підготовлені статистичні дані щодо кількості контейнерів з тканиною, взуттям, одягом, які прибули в Україну через пункти пропуску для морського сполучення, розташовані в зоні діяльності Одеської митниці та проаналізована питома вага таких товарів, митне оформлення яких було здійснено ВМО №1. За припущенням народного депутата, така аналітична робота не здійснювалась, бо відповідна інформація не була представлена народним депутатам – членам Комітету. У цьому контексті, н.д. Дубінський О.А. вважає, що завдяки листа та розпорядження в.о. Голови ДФС Д. Гутенка від 4.10.2019 на поточний час має місце схема по монополізації Одеською митницею митного оформлення тканин, взуття, одягу, що ввозяться у контейнерах на митну територію України через пункти пропуску для морського сполучення, які розташовані в зоні діяльності Одеської митниці, оскільки більшість митних оформлень таких товарів здійснюється посадовими особами ВМО №1. Для цього, керівництво Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) створило всі юридичні умови. Зокрема, неодноразово підписувались накази ДФС про те, щоб тільки Одеською митницею відбиралися проби, контрольні зразки тканин з метою проведення митної експертизи таких товарів. За результатами таких розпоряджень товари, що належать певним фірмам оформлюються ВМО №1 Одеської митниці без затримки, а інші товари простоюють довгий період часу, чекаючи результатів експертиз. За словами Дубінського О.А., створення цих умов є антиконкурентним засобом тиску на бізнес в інтересах «головного контрабандиста» В.Альперіна, яке реалізував в.о. Голови ДФС Д.Гутенко та директор Департаменту таргетингу та управління митними ризиками ДФС Сергій Демченко. За інформацією Дубінського О.А., Демченко С. є співучасником цієї оборотки, що саме він лобіював підписання зазначеного протизаконного та анти конкурентного листа, після чого був переведений в новостворену структуру Держмитслужби, не зважаючи на велику кількість питань щодо його роботи в ДФС.

Н.д. Ковальов О.І. поінформував присутніх про те, що володіє інформацією стосовно ймовірності призначення Резніка І, який певний час працював як на Херсонській митниці, так і на Миколаївській, на одну із посад Держмитслужби – директором Департаменту запобігання та протидії контрабанді та порушенням митних правил чи Департаменту таргетингу та профілювання митних ризиків. У зв'язку з цим, народний депутат поцікавився – чи відома Нефьодову М.Є інформація про минуле Резніка І., про його зв'язки з окремими особистостями та чи дійсно планується таке призначення. В завершення, н.д. Ковальов О.І. відмітив, що при формуванні особового складу Нової митниці на посади в Херсонській та Миколаївській митницях призначаються посадові особи, які в минулому зарекомендували себе з негативної сторони.

У контексті кадрових призначень, н.д. Дубинській О.А. звернув увагу присутніх на те, що 30 жовтня, на засіданні Комітету, Нефьодов М.Є. проінформував народних депутатів про те, що не має намірів призначати Цабака В.Я. на посаду керівника

митниці. В той же час, на сьогодні Цабак В.Я. є виконуючим обов'язки керівника митниці.

Н.д. Южаніна Н.П. привітала працівників Держмитслужби з початком роботи відродженої незалежної митниці та вважає, що зарано говорити про нову митницю, бо такою вона ще не стала. У експертів митної справи виникло багато запитань та здивувань після презентації Нової митниці. Так, у соціальних мережах ведеться дискусія – а які результати роботи Голови Держмитслужби за перші півроку його роботи на посаді і чому більшість етапів по реалізації плану розвитку Нової митниці, які визначені у Дорожній карті, планується почати впроваджуватись не раніше березня 2020 року. Народний депутат поцікавилась станом укомплектування кадрами керівного складу митниць Держмитслужби та часу, коли будуть оголошені конкурси на зайняття таких посад. Також була дуже здивована відсутністю у вільному доступі тексту наказу Держмитслужби за № 25 стосовно реформування митниць.

Н.д. Южаніна Н.П. звернулася до представників Міністерства фінансів України, які були присутні на засіданні Комітету – чи проводилась Мінфіном оцінка роботи Нефьодова М.Є. на посаді Голови Держмитслужби, чи був передбачений при конкурсному відборі на таку посаду випробувальний термін та за які показники роботи Нефьодов М.Є. був затверджений на посаду Голови Держмитслужби на постійній основі.

Н.д. Василевська-Смаглюк О.М., продовжуючи тему кадрових призначень посадових осіб, які за родом діяльності взагалі не були пов'язані з митною справою, поцікавилась – за які заслуги Цабака В.Я. призначено на посаду в.о. начальника митниці. У цьому контексті, народний депутат повідомила про існуючий конфлікт інтересів Цабака В.Я. у зв'язку з підприємницькою діяльністю його матері, пов'язаною з володінням мікроавтобусів, що здійснюють переміщення іноземних товарів через митний кордон (пункт пропуску «Шегині») та про тісні зв'язки Цабака В.Я. з окремими особистостями, які займаються відновленням схем на митниці. Також було порушено питання щодо призначення Петухова С., який до цього працював заступник міністра юстиції з питань європейської інтеграції, на посаду заступника Голови Державної фіскальної служби України.

Н.д. Ковальчук О.В. приєднався до привітань працівників митниці з нагоди створення Держмитслужби України та оприлюднив ряд питань, які були задані громадянами під час недавнього радіоефіру, що був проведений за участю народного депутата, зокрема – коли зменшаться черги на кордоні; коли зникне таке явище, як «побутові» хабарі на митниці; чи передбачається підвищення зарплати посадовим особам митниці та чи планується покращити ситуацію з технічним забезпеченням митниць, необхідним для виконання процедур митного контролю у відповідності до закону.

Н.д. Колісник А.С. зазначила, що після засідання Комітету 30 жовтня на посаду в.о. начальника Слобожанської митниці ДМСУ був призначений Любченко М.С., який до цього займав посаду начальника митного поста «Магістральний» Харківської митниці ДФС, а начальником митного поста «Магістральний», за розподілом обов'язків, був призначений Цирюлік І.А., який до цього займав посаду заступника начальника цього поста та який раніше притягувався до дисциплінарної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією. 10 листопада поточного року через митний пост «Магістральний» проїхало ряд вантажних мікроавтобусів з

вантажем сиру, товарів народного споживання та одягу, які були зупинені російськими прикордонниками при в'їзді в Російську Федерацію, про що було повідомлено українську сторону. Згідно ж даних Харківської митниці, ці мікроавтобуси виїхали в РФ без вантажу. У зв'язку з цим, за результатами проведеного досудового розслідування, посадовій особі митниці, яка здійснювала митний контроль таких транспортних засобів – Савицькому С.О., було вручено підозру та обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту. За наявними даними, Савицький С.О., який знаходиться під домашнім арештом, успішно переведений з Харківської митниці ДФС на аналогічну посаду в Слобожанську митницю ДМСУ. Н.д. Колісник А.С. також попросила прокоментувати ситуацію з виявленими, в ході проведення 28 листопада поточного року слідчих дій працівниками правоохоронних органів в рамках кримінального провадження, грошових коштів на митному посту «Гоптівка». Також було поінформовано народних депутатів-членів Комітету про те, що прокурор Харківської області під час проведення виїзного засідання Комітету ВРУ з питань антикорупційної політики у м. Харкові, заявив про факти відмови керівництва Харківської митниці надати записи з камер відео спостереження, які були необхідні у зв'язку з проведенням Прокуратурою провадження по кримінальній справі. У зв'язку з цим, н.д. Колісник А.С. надала запитання Голові Держмитслужби Нефьодову М.Є. – чи не вбачається в цьому спроба приховати керівництвом Харківської митниці ДФС і, можливо, новим керівництвом Слобожанської митниці ДМСУ, корупційні схеми.

За результатами оприлюдненої н.д. Колісник А.С. інформації про існуючі зловживання, Голова Комітету Гетманцев Д.О. попросив Нефьодова М.Є. надати своє бачення щодо подальшої роботи вищевказаних працівників на посадах в структурі Державної митної служби України та висловив думку про те, що існуючий стан справ свідчить про неналежну організацію роботи керівника митного поста «Магістральний» та потребує розгляду питання про подальше перебування Цирюліка І.А. на посаді керівника митного поста «Магістральний».

Н.д. Дубінський О.А. нагадав про ситуацію, яка була озвучена 30 жовтня на засіданні Комітету про призначення Шавлака О. на посаду в.о. начальника Волинської митниці, не зважаючи на кримінальні справи, що були відкриті у зв'язку з виявленою контрабандою цигарок у період перебування його на посаді начальника Чернігівської митниці ДФС. Н.д. Дубінський повідомив, що по аналогічній схемі недавно затримано контрабанду цигарок і на Волинській митниці, де на поточний час виконує обов'язки начальника митниці Шавлак О.

Н.д. Аллахвердієва І.В. звернула увагу на те, що одним із факторів появи черг вантажівок на кордоні з Польщею, на її думку, є незадовільний підхід керівників Волинської та Львівської митниць до питань переведення посадових осіб до новостворених структур. Станом на 10 грудня на ключових митних постах Західного регіону («Ягодин», «Рава-Руська», «Мостиська», «Краківець») призначено лише 60 відсотків особового складу. Нестача інспекторського складу на зазначених митних постах не дає можливості здійснювати на належному рівні процедури митного контролю товарів, які переміщуються через митний кордон України. Така ж ситуація і в інших пунктах пропуску, які підпорядковуються Львівській митниці. Разом з тим, до числа переведених та призначених осіб потрапило ряд працівників, які є фігурантами кримінальних проваджень та мають дисциплінарні стягнення, а також працівники з інших організацій, діяльність яких не пов'язана з митною справою. Н.д. Аллахвердієвою І.В. була оприлюднена інформація про те, що у Львівській митниці до адміністративного приміщення щодня приходять на роботу 300 працівників, яких

не перевели до нової структури, а накази про їх переведення до нових структур підписуються заднім числом.

Після об'єднання Миколаївської і Херсонської митниці на посаду в.о. керівника новоствореної митниці був призначений начальник Сумської митниці ДФС, який приїхав на нове місце призначення разом із своєю командою. Така ситуація спричинила необхідність звільнення посадових осіб, які працювали на посадах в Миколаївській та Херсонській митницях більше двадцяти років, мали належний досвід роботи та бездоганну репутацію.

Н.д. Железняк Я. І. запитав у Голови Держмитслужби – які б послуги, що надає митниця, могли бути переведені в електронний формат з метою здешевлення їх вартості. Така дискусія вже була проведена стосовно митного оформлення невеликих обсягів товарів, що переміщуються в поштових відправленнях. Народний депутат також поцікавився щодо планів по запровадженню електронного кабінету платника податків (декларанта) на митниці та допомоги на законодавчому рівні зі сторони народних депутатів-членів Комітету, яку необхідно надати для реалізації таких ініціатив.

Н.д. Белькова О.В. запропонувала вибрати кілька категорій товарів, які не виробляються в Україні та імпорт яких не впливає на промислове виробництво в Україні, для проведення експерименту по створенню легкої, зрозумілої і дешевої системи митного оформлення, з метою уникнення такого ганебного явища, як корупція на митниці. Народний депутат також запитала у Голови Держмитслужби – яким чином світова кон'юктура вартості вугілля, розрахованого за методикою «Роттердам плюс» впливає на митну вартість імпортованого в Україну вугілля та які планові показники по енергетичних ресурсах плануються на наступний рік.

Н.д. Холодов А.І. запитав у Голови Держмитслужби – чи може бути призначена на керівні посади у Державній митній службі посадова особа, яка перебуваючи на посаді керівника відділу митного оформлення Київської митниці, організувала схему митного оформлення автомобілів по заниженій митній вартості (в лютому 2018 року така схема була викрита Службою безпеки України та військовою прокуратурою), підлеглі якої були затримані на хабарі, та у відношенні до яких були відкриті кримінальні провадження. А саме – призначення Савчука Ю.В. на посаду начальника митного поста «Аеропорт «Жуляни»» у новостворену митницю ДМСУ. Також н.д. Холодов А.І. попросив Нефьодова М.Є. пояснити призначення Івануса В. керівником Закарпатської митниці і назвати методи боротьби зі схемами, які на поточний час існують на митниці з метою ухилення від сплати митних платежів, та як він планує боротися з групами Фірманюка, Альперіна, Шермана щодо використання корупційних при розмитненні товарів.

Н.д. Діденко Ю.О. поцікавилась – чи планує Держмитслужба затверджувати однаковий індикатив на товари, які класифікуються за одним товарним кодом згідно з УКТЗЕД, який би застосовувався всіма митницями Держмитслужби при визначенні митної вартості таких товарів. На думку н.д. Діденко Ю.О, така б ініціатива могла нівелювати корупційну складову, яка має місце при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товарів посадовими особами митних органів.

Н.д. Васильченко Г.І. підняла питання оплати праці працівників митних органів та відмітила, що посадові особи митних органів повинні бути забезпечені гідною оплатою праці та відповідним матеріально-технічним забезпеченням. Проте, як впливає з виступу Нефьодова М.Є. така оплата праці не буде підвищена з початку наступного року, тому виникає питання – в які терміни і в який спосіб буде відбуватись підвищення заробітних плат посадових осіб митних органів Держмитслужби.

Н.д. Заблоцький М.Б. оприлюднив митну статистику щодо показників митної вартості імпортного взуття, яка є базою оподаткування під час митного оформлення та розрахував, що середня митна вартість імпортованого в Україну взуття (по всіх видах) становить 5 доларів 17 центів США. Така вартість взуття дуже відрізняється від ціни, за якою продається взуття в роздрібній торгівлі. У зв'язку з цим у н.д. Заблоцького М.Б. виникло питання – чи свідчить така ситуація про те, що митна вартість взуття дуже занижується під час митного оформлення, або така значна різниця між митною вартістю, за якою здійснюється митне оформлення і ціною, яка визначається для роздрібного продажу, є результатом недобросовісної роботи торговельних мереж по встановленню роздрібною ціни взуття. І щодо магазинів під назвою «Конфіскаст». Поява такої торговельної мережі може вказувати на значні обсяги конфіскованого взуття в Україні та їх реалізацію через таку торговельну мережу?

Журналіст Плінський Є. порушив питання щодо призначення Шавлака О. на керівні посади Чернігівської та Волинської митниць. Журналіст також озвучив події, пов'язані з призначенням Шавлака О. на посаду в.о. Волинської митниці ДМСУ та з відкликанням наказу про звільнення Шавлака О. з посади начальника Чернігівської митниці ДФС з метою повернення його на цю посаду. Після повернення Шавлака О. на посаду начальника Чернігівської митниці ДФС, 2 грудня поточного року на митну територію України через пункти пропуску Чернігівської митниці заїхало два вантажні автомобілі з контрабандними цигарками. Один з таких автомобілів був затриманий українськими прикордонниками на митному посту «Порубне», а інший був виявлений румунською стороною. У зв'язку з цим було б доречним узнати у Голови Держмитслужби про майбутнє перебування Шавлака О. в митній системі.

Щодо Закарпатської митниці. 4 червня поточного року через митний пост «Дьяково» був пропущений вантажний автомобіль з 1000 ящиками цигарок, який затримала румунська сторона. Керівником цього митного поста був Андрійчук О. а старшим зміни – Богачов О. Обидві посадові особи були призначені в нову структуру митниці. На поточний час, Богачов О. займає посаду керівника митного поста «Дьяково», а Андрійчук О. – керівника сусіднього митного поста.

Плінський Є. попросив Голову Держмитслужби Нефьодова М.Є. перевірити озвучену інформацію та зробити певні висновки.

В завершення заслуховування, Голова Комітету Гетманцев Д.О. подякував Голові Держмитслужби Нефьодову М.Є. та народним депутатам-членам Комітету за змістовне обговорення питань на засіданні Комітету та висловив надію на те, що Головою Держмитслужби будуть зроблені відповідні висновки по всім порушеним питанням та будуть проведені заходи, спрямовані на покращення роботи митної

системи. При цьому, народні депутати – члени Комітету завжди готові допомогти Голові Держмитслужби в розбудові Нової митниці та в створенні умов для відкритого і прозорого процесу митного контролю та митного оформлення.

Голова Комітету Гетманцев Д.О. також звернув увагу присутніх на те, що такі заслуховування здійснюються в межах парламентського контролю, визначеного Законом України «Про Комітети Верховної Ради України», зокрема у відповідності до глави другої та глави третьої Розділу III «Права і обов'язки комітетів Верховної Ради України» цього Закону, з метою проведення збору та аналізу інформації з питань, що належать до повноважень Комітету, аналізу практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання Комітету, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України.

За результатами обговорення результатів роботи Нефьодова М.Є на посаді Голови Держмитслужби по організації роботи новоствореної Держмитслужби та проблемних питань, які виникають у діяльності митних органів, н.д. Дубінський О.А., запропонував висловити Голові Держмитслужби Нефьодову М.Є. недовіру. Проте, більшістю голосів така пропозиція не була підтримана народними депутатами – членами Комітету.

Враховуючи викладене, Комітет вирішив:

1. Інформацію Голови Державної митної служби Нефьодова М.Є. про організацію роботи, проблемні питання, які виникають у діяльності митних органів та перші результати роботи Державної митної служби, взяти до відома.

2. Пропозиції та зауваження, висловлені народними депутатами – членами Комітету в ході заслуховування Голови Державної митної служби України взяти до уваги та врахувати Головою Державної митної служби Нефьодовим М.Є. під час організації роботи оновленої Державної митної служби України.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев